

**ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ/ΕΚΘΕΣΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2000
ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΝΟΗΤΙΚΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ (ΝΟΜΟΣ 117/89, ΑΡΘΡΟ 16)
ΚΑΙ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ (ΝΟΜΟΣ 1(ΙΙ)2001, ΣΗΜ.30)**

I. Εισαγωγή/Αρμοδιότητες της Επιτροπής

Η Επιτροπή Προστασίας Νοητικά Καθυστερημένων Ατόμων απαρτίζεται από 5 κρατικούς λειτουργούς και 5 ιδιώτες – μέλη του Παγκύπριου Συνδέσμου Γονέων Καθυστερημένων Ατόμων και λειτουργεί ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με βάση τον Περί Νοητικά Καθυστερημένων Ατόμων Νόμο 117 του 1989. Οι κρατικοί λειτουργοί διορίζονται από τα Υπουργεία Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Παιδείας & Πολιτισμού, Υγείας και Οικονομικών.

Σκοπός της Επιτροπής είναι η προώθηση και διασφάλιση των δικαιωμάτων των ατόμων με νοητική καθυστέρηση στην Κύπρο. Οι κυριότερες αρμοδιότητές της όπως περιγράφονται στο άρθρο 6 του Νόμου 117/89 είναι:

- *Η καταγραφή όλων των ατόμων με νοητική καθυστέρηση και η τήρηση Μητρώου με αναφορά στο είδος της αναπηρίας και οτιδήποτε άλλο σχετικό με τον ίδιο τον ανάπηρο, την οικογένειά του και την παρουσία του.*
- *Η συνεχής παρακολούθηση των προβλημάτων των ατόμων με νοητική καθυστέρηση και των οικογενειών τους και ο καταρτισμός εκθέσεων και εισηγήσεων για την επίλυσή τους.*
- *Η παρακολούθηση των ενεργειών και μέτρων που λαμβάνονται από τμήματα, λειτουργούς, οργανώσεις και άτομα, σχετικά με τα προβλήματα των ατόμων με νοητική καθυστέρηση.*
- *Ο καταρτισμός προγραμμάτων σε συνεργασία με αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες για την υλοποίηση στην πράξη των διακηρυχθέντων δικαιωμάτων των ατόμων με νοητική καθυστέρηση και ο καθορισμός προτεραιοτήτων, ανάλογα με τη σοβαρότητα και την οικονομική δαπάνη η οποία συνεπάγεται από την εφαρμογή ή υλοποίηση των δικαιωμάτων.*

- *Η τήρηση Μητρώου όλων των ιδρυμάτων και υπηρεσιών που ασχολούνται με νοητικά καθυστερημένα άτομα.*
- *Η επιθεώρηση και αξιολόγηση σε συνεννόηση με τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες, ιδρυμάτων και χώρων όπου διαμένουν ή εργοδοτούνται άτομα με νοητική καθυστέρηση και η υποβολή σχετικών εκθέσεων.*
- *Η φροντίδα για την απασχόληση, την εκπαίδευση, τη διαμονή και γενικά την ευημερία των ατόμων με νοητική καθυστέρηση.*
- *Η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στα άτομα με νοητική καθυστέρηση και στις οικογένειές τους.*
- *Η καθοδήγηση ενδιαφερομένων για παροχή υπηρεσιών σε άτομα με νοητική καθυστέρηση.*
- *Η τήρηση στατιστικών και άλλων πληροφοριών για τα άτομα με νοητική καθυστέρηση.*
- *Ο καταρτισμός καταλόγου διαχειριστών και επιτρόπων περιουσιών ατόμων με νοητική καθυστέρηση.*

II. Δραστηριότητες της Επιτροπής

Η διεκπεραίωση των δραστηριοτήτων της Επιτροπής γίνεται από μόνιμο προσωπικό. Οι απολαβές του προσωπικού και τα έξοδα λειτουργίας του Γραφείου καλύπτονται με κρατική χορηγία προς το Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέσω του οποίου υποβάλλεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων ο ετήσιος προϋπολογισμός της Επιτροπής.

Κατά την 1^η Δεκεμβρίου 2000 το μόνιμο προσωπικό απαρτιζέτο από 1 Προϊστάμενο (κλ. Α11), 2 Λειτουργούς (κλ. Α8-Α10) και 1 Γραφέα (κλ. Α2-Α5-Α7). Κατά τη διάρκεια του έτους για τη διεκπεραίωση των εργασιών της υπηρεσίας κρίθηκε αναγκαία η εργοδότηση έκτακτου προσωπικού κατά περιόδους.

Οι κανονικές συνεδρίες της Επιτροπής ανήλθαν σε 16. Παράλληλα έγιναν 12 ειδικές συνεδρίες από υπεπιτροπές σχετικά με

- (i) τον χειρισμό των εκδηλώσεων για την εβδομάδα καθυστερημένων ατόμων,
- (ii) το χειρισμό των ενεργειών για τη διοργάνωση διημερίδας και
- (iii) την αναθεώρηση/επιμέλεια των σχεδίων υπηρεσίας του προσωπικού.

Οι κυριότερες δραστηριότητες της Επιτροπής για το 2000 αναφέρονται πιο κάτω σε συντομία:

1. Νομοθεσία.

- Τροποποίηση του Νόμου 117/89

Μέσα στο 2000 η Επιτροπή ολοκλήρωσε το έργο της τροποποίησης του Νόμου 117/89. Τον Μάιο, το κείμενο τροποποίησης του Νόμου στάλθηκε στο Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων για εξέταση και προώθηση στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Σε γενικές γραμμές οι τροποποιήσεις αυτές αφορούν:

- (i) αναθεώρηση ουσιαστικών άρθρων του Νόμου 117/89 σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με νοητική καθυστέρηση και τις υποχρεώσεις της πολιτείας, τη νομική υπόσταση, τη σύνθεση και τις αρμοδιότητες της Επιτροπής,
- (ii) προσθήκη νέων διατάξεων σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία της Επιτροπής και την επιτήρηση εφαρμογής του Νόμου,
- (iii) φραστική βελτίωση σχετικά με τη διατύπωση και τη σαφήνεια των προνοιών του υφιστάμενου Νόμου. Επικρατέστερη είναι η αλλαγή στη διατύπωση και τον ορισμό «νοητικά καθυστερημένο άτομο» σε «άτομο με νοητική υστέρηση».

- Σχέδια Υπηρεσίας Προσωπικού

Μέσα στο 2000, η Επιτροπή μερίμνησε για την αναθεώρηση των σχεδίων υπηρεσίας του προσωπικού και την προώθησή τους για έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο.

- Εκπόνηση κανονισμών που αφορούν την εφαρμογή του Περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμου 113/Ι/99

Μέλη του προσωπικού της Επιτροπής συμμετείχαν ενεργά σε ειδικές επιτροπές οι οποίες συστάθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας & Πολιτισμού για την εκπόνηση των σχετικών κανονισμών.

- Αναθεώρηση του Περί Δημοσίων Βοηθημάτων & Υπηρεσιών Νόμου του 1991. Κανονισμοί δυνάμει του άρθρου 9 του Περί Κέντρων Ενηλίκων Νόμου του 1997.

Η Επιτροπή μελέτησε τα τελικά προσχέδια της προαναφερόμενης νομοθεσίας και κανονισμών και υπέβαλε τις απόψεις/εισηγήσεις της στο Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας σε θέματα που αφορούν τα άτομα με νοητική καθυστέρηση.

- White Paper on the protection of the human rights and dignity of people suffering from mental disorder, especially those placed as involuntary patients in a psychiatric establishment

Η Επιτροπή συμμετείχε στην ad hoc συσταθείσα ομάδα εργασίας για εξέταση του πιο πάνω θέματος. Αντίγραφο του υπομνήματος που ετοίμασε η Ομάδα Εργασίας διαβιβάστηκε στο Συμβούλιο της Ευρώπης από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

2. Καταγραφή των Ατόμων με Νοητική Καθυστέρηση και Δημιουργία Μητρώου.

Οι εργασίες για την καταγραφή των ατόμων με νοητική καθυστέρηση και τη δημιουργία μητρώου σε γενικές γραμμές συμπληρώθηκαν μέσα στο 2000. Το έργο αυτό θεωρείται ιδιαίτερα δύσκολο γιατί δεν υπάρχουν επαρκείς πηγές πληροφόρησης ιδιαίτερα όσον αφορά τα άτομα που ζουν με τις οικογένειές τους και δε λαμβάνουν υπηρεσίες από ιδρύματα, ειδικά σχολεία ή άλλα παρόμοια κέντρα. Η δυσκολία δεν περιορίζεται μόνο στον εντοπισμό των ατόμων αυτών αλλά και στην αξιολόγηση του βαθμού αναπηρίας και στον καθορισμό κριτηρίων ιδιαίτερα όσον αφορά την ελαφρά νοητική καθυστέρηση. Τέλος η δυσκολία στη διαμόρφωση του μητρώου αποδίδεται στο γεγονός ότι τα άτομα αυτά συχνά παρουσιάζουν παλινδρόμηση και ο βαθμός εξάρτησης τους αλλάζει από χρόνο σε χρόνο. Αυτό εξυπακούει την ανάγκη ενημέρωσης/αναθεώρησης του μητρώου σε τακτική βάση.

Για τη μηχανογράφηση των στοιχείων ετοιμάστηκε παλαιότερα ειδικό λογισμικό πρόγραμμα με το οποίο λαμβάνεται πρόνοια ώστε να μην υπάρξουν διπλογραφίες ατόμων από διαφορετική πηγή πληροφόρησης. Μέσα στο 2000 έγινε αναθεώρηση του λογισμικού ώστε να καταχωρούνται περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις ανάγκες των ατόμων αλλά η εργασία της καταχώρησης των στοιχείων συνεχίζεται μέσα στο 2001.

3. Εκπαιδευτικό Έργο / Παροχή Υπηρεσιών για τη λειτουργία προγραμμάτων από διάφορες οργανώσεις.

Μια από τις κύριες δραστηριότητες της Επιτροπής αφορά εκπαιδευτικό έργο και υπηρεσίες σε προγράμματα που λειτουργούν ιδρύματα ή άλλοι οργανισμοί. Συγκεκριμένα,

- Μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων του, το επιστημονικό προσωπικό της Επιτροπής παρέχει:
 - (i) ειδική εκπαίδευση στους ενοίκους Ιδρυμάτων/Κέντρων Ημέρας και άλλων παρόμοιων οργανώσεων
 - (ii) εκπαίδευση των φροντιστών και άλλου προσωπικού όπως των καθηγητών εργασίας, των κατ'οίκον επισκεπτριών και εθελοντών και
 - (iii) εκπαίδευση γονιών στον τρόπο χειρισμού των παιδιών τους.

Η διάρκεια και το είδος εκπαίδευσης ποικίλει. Στο Ίδρυμα Χρ. Στ. Ιωάννου η τεχνική βοήθεια από την Επιτροπή παρέχεται εβδομαδιαία και αφορά την εφαρμογή του προγράμματος Portage το οποίο είναι ένας προοδευτικός θεσμός έγκαιρης παρέμβασης. Εβδομαδιαία εκπαίδευση προσφέρεται στα Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Φαβιέρου και Στροβόλου και αφορά κυρίως προγράμματα κατάρτισης προσωπικού. Σε τακτική βάση, εξατομικευμένα και με σεμινάρια η Επιτροπή προσφέρει τεχνική βοήθεια που αφορά το θεσμό της εργοδότησης με στήριξη στην ανοιχτή αγορά στα Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Σκαπανέας, Αγ.Λάζαρος, Απ.Λουκάς, Αγ.Στέφανος, και Απ.Παύλος. Τεχνική βοήθεια παρέχεται επίσης στο Σύνδεσμο για τον Αυτισμό, στη Στέγη Νέα Ελεούσα και στο Νηπιαγωγείο Λιοστρόφι.

- Μέσα στα πλαίσια της στενής συνεργασίας με το Υπουργείο Παιδείας & Πολιτισμού το επιστημονικό προσωπικό της Επιτροπής επισκέπτεται κατόπιν συνεννόησης σχολεία Δημοτικής, Μέσης και Τεχνικής Εκπαίδευσης στα οποία φοιτούν παιδιά με νοητική καθυστέρηση, βοηθά στην επίλυση προβλημάτων και διεξάγει ερευνητικές εργασίες. Παρόμοιες επισκέψεις γίνονται στα Ειδικά Σχολεία.
- Για σκοπούς διαφώτισης και ευαισθητοποίησης των εκπαιδευτικών, σε συνεννόηση με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, το επιστημονικό προσωπικό της Επιτροπής τα τελευταία χρόνια συμμετέχει στην εισήγηση για την ειδική εκπαίδευση προς τους επί δοκιμασία καθηγητές, πρόγραμμα ΕΠΑ.
- Επιπρόσθετα με την άμεση παροχή ειδικής εκπαίδευσης η Επιτροπή συμβάλλει στη διαμόρφωση της πολιτικής για την ειδική εκπαίδευση ως συμβουλευτικό όργανο. Οι θέσεις της Επιτροπής υποβλήθηκαν τόσο κατά την επιμέλεια του Νόμου 113/Ι/99 Περί Εκπαίδευσης & Αγωγής Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες όσο και στην εκπόνηση των σχετικών κανονισμών.
- Για την απόκτηση τεχνογνωσίας σε ευρωπαϊκά και διεθνή επίπεδα η Επιτροπή συμμετέχει (α) σε Ευρωπαϊκή ομάδα εργασίας για την έγκαιρη παρέμβαση (European Network in Early Intervention) και (β) σε ερευνητική ομάδα εργασίας του Αμερικανικού Συμβουλίου Council of Exceptional Children (C.E.C.).

4. Τεχνική Επίβλεψη των Προγραμμάτων της Εργοδότησης με Στήριξη.

Μέσα από τα προγράμματα της εργοδότησης με στήριξη, άτομα με νοητική καθυστέρηση εργοδοτούνται στην ανοιχτή αγορά εργασίας με τη στήριξη του καθοδηγητή εργασίας, αφού ληφθούν υπόψη οι ικανότητες, επιθυμίες, αλλά και τα ιδιαίτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Ο “καθοδηγητής εργασίας”, ως ο αρμόδιος λειτουργός αναλαμβάνει ένα πρόγραμμα σύμφωνα με το οποίο έχει την ευθύνη να βρει εργασία, να εκπαιδεύσει και να στηρίξει στο χώρο εργασίας περιορισμένο αριθμό ατόμων με νοητική καθυστέρηση.

Ο θεσμός της εργοδότησης με στήριξη τέθηκε σε εφαρμογή από το Σεπτέμβριο του 1996 μέσα από τη συνεργασία της Επιτροπής Προστασίας Νοητικά Καθυστερημένων Ατόμων με την Υπηρεσία Μέριμνας Αναπήρων του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών

Ασφαλίσεων. Η Υπηρεσία Μέριμνας Αναπήρων επιχορηγεί το κάθε πρόγραμμα με £5.000 ετησίως. Διοικητικά τα προγράμματα ανήκουν σε εθελοντικές οργανώσεις που ασχολούνται με άτομα με νοητική καθυστέρηση. Στο τέλος του 2000 στις περιοχές Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και ελεύθερης Αμμοχώστου λειτουργούσαν συνολικά 13 προγράμματα μέσα από τα οποία εργοδοτήθηκαν περίπου 100 άτομα. Δυστυχώς η λειτουργία προγραμμάτων στην επαρχία Πάφου και την ύπαιθρο δεν είναι μέχρι στιγμής εφικτή λόγω λειτουργικών δυσκολιών.

Το Νοέμβριο του 2000 η Επιτροπή, σε συνεννόηση με το Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου, μερίμνησε για την πραγματοποίηση διήμερου επιμορφωτικού σεμιναρίου πάνω σε θέματα γενικότερης ακαδημαϊκής φύσεως για απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων. Συγκεκριμένα τα θέματα αυτά περιλάμβαναν τρόπους και μηχανισμούς βελτίωσης της διαπροσωπικής επικοινωνίας, βασικές αρχές του μάρκετινγκ με επίκεντρο τον πελάτη, αποτελεσματική διαχείριση του χρόνου και τεχνικές επίλυσης διαφόρων προβλημάτων.

5. Εξέταση Παραπόνων.

Το προσωπικό της Επιτροπής ασχολήθηκε με την εξέταση παραπόνων που προέκυψαν μέσα από το μηχανισμό του μητρώου και μέσα από προσωπικές καταγγελίες από τους γονείς/κηδεμόνες ατόμων με νοητική καθυστέρηση. Τα παράπονα αυτά αφορούσαν:

- (i) την ανεπαρκή στήριξη/παροχή ειδικής αγωγής σε παιδιά που φοιτούν στα κανονικά σχολεία,
- (ii) την αποϊδρυματοποίηση ατόμων που βρίσκονται στο Ψυχιατρείο,
- (iii) τη δυσλειτουργία διοικητικών συμβουλίων σωματείων που λειτουργούν προγράμματα κοινωνικής αποκατάστασης
- (iv) την έλλειψη υπηρεσιών στην ύπαιθρο και στην επαρχία Πάφου
- (v) σοβαρές οικονομικές ανάγκες
- (vi) τη διαχείριση περιουσιών
- (vii) την τηλεοπτική προβολή υποθέσεων κακοποίησης ατόμων με νοητική καθυστέρηση και άλλα

Τα παράπονα παραπέμπονται στις αρμόδιες υπηρεσίες για χειρισμό/επίλυση αλλά συνήθως λίγα απ' αυτά επιλύονται. Τα περισσότερα παράπονα διαιωνίζονται. Η Επιτροπή προβλέπει στην ψήφιση της τροποποίησης του Νόμου 117/89 σύμφωνα με την

οποία θα της παρέχεται εξουσία για άμεση παρέμβαση και υποβολή θέσεων για λήψη διορθωτικών μέτρων.

6. Διαφώτιση/ Εκδόσεις.

Μεγάλη ώθηση δόθηκε από την Επιτροπή στη διαφώτιση/ενημέρωση του κοινού γύρω από τις σύγχρονες προσεγγίσεις και τακτικές στο θέμα της νοητικής καθυστέρησης με την πραγματοποίηση πολλαπλών δραστηριοτήτων.

Κατά τη διάρκεια της Εβδομάδας Νοητικά Καθυστερημένου Ατόμου (Σεπτέμβριος 2000) μεταξύ άλλων έγιναν οι πιο κάτω εκδηλώσεις:

- Δημοσιογραφική Διάσκεψη – κήρυξη έναρξης εβδομάδας από τον Υπουργό Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων
- Σφράγιση/σήμανση όλης της αλληλογραφίας από τις Ταχυδρομικές Υπηρεσίες παγκύπρια με σύνθημα «**Όλοι διαφορετικοί, όλοι ίσοι**»
- Έκδοση από την Επιτροπή και κυκλοφορία αφίσας παγκύπρια (στους δήμους, στα δημόσια και ιδιωτικά σχολεία, στις τριτοβάθμιες σχολές, στις κρατικές υπηρεσίες, στις εθελοντικές οργανώσεις και ιδιωτικούς οργανισμούς) με το σύνθημα «**Όλοι διαφορετικοί, όλοι ίσοι**». Για την αφίσα χρησιμοποιήθηκε έργο του Άλκη Κώστα (Η αφίσα κυκλοφόρησε αργότερα και σε Χριστουγεννιάτικη κάρτα)
- Εισήγηση για παραλληλισμό του ευαγγελίου της Κυριακής 24/9/00 στις εκκλησίες παγκύπρια με το νοητικά καθυστερημένο άτομο και αναφορά στη σωστή αντιμετώπιση των ατόμων αυτών και την αποδοχή τους από το κοινωνικό σύνολο
- Κυκλοφορία εγκυκλίου σε όλα τα δημόσια σχολεία που αναφέρεται στην ισότητα των δικαιωμάτων των ατόμων με νοητική καθυστέρηση
- Εκδηλώσεις Δήμων, Ειδικών Σχολείων, Ιδρυμάτων, Κέντρων, Συνδέσμων
 - επισκέψεις σε Δημαρχεία και Νοσοκομεία
(προσφορά γλυκών και δώρων σε παιδιατρικούς θαλάμους)

- συνάντηση με ομάδα εθελοντών των Αγγλικών Βάσεων και έκθεση έργων αγγειοπλαστικής
 - αιμοδοσία
 - φιλοξενία μαθητών ειδικών σχολείων σε σχολεία δημοτικής/μέσης εκπαίδευσης
 - καθαριότητα δημόσιων χώρων και δενδροφύτευση πάρκου από άτομα με νοητική υστέρηση
 - πώληση χειροποίητων κατασκευών από άτομα με νοητική καθυστέρηση
 - τοιχοκόληση αφίσσων από άτομα με νοητική καθυστέρηση
 - κοινωνικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις
- Διαλέξεις από το προσωπικό της Επιτροπής σε σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
 - Δημοσίευση άρθρων στον ημερήσιο τύπο
 - Προβολή θεμάτων γενικού ή ειδικού περιεχομένου μέσα από τηλεοπτικά προγράμματα.

Τον Ιούλιο του 2000 η Επιτροπή, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας & Πολιτισμού, προκήρυξε διαγωνισμό διηγήματος το οποίο να προάγει το σεβασμό και την ευαισθησία απέναντι στα άτομα με νοητική καθυστέρηση. Την κριτική επιτροπή αποτελούσαν εκπρόσωποι από το Υπ.Παιδείας & Πολιτισμού, το Πανεπιστήμιο Κύπρου (Τμήμα Επιστημών της Αγωγής), την Εθνική Εταιρεία Λογοτεχνών Κύπρου, την Ένωση Λογοτεχνών Κύπρου και την Οργάνωση Ελλήνων Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης Κύπρου.

Στο διαγωνισμό υποβλήθηκαν 29 διηγήματα. Το διήγημα «Ο δικός μας Στέφανος» της Χρυσούλας Λαμπριανού Παπαϊωάννου κέρδισε το 1^ο βραβείο. Ο ήρωας της ιστορίας έχει την ευκαιρία να γνωρίσει τον εαυτό του και να διαγράψει μια πορεία συνειδητοποίησης της ανθρώπινης ταυτότητας ώστε να φτάσει στον τελικό στόχο της συγγραφέως που είναι η προσωπική και κοινωνική αποδοχή ενός παιδιού με νοητική καθυστέρηση.

Αποσπάσματα Διηγήματος - Σύμφωνα με την αφήγηση του αδελφού του Στέφανου:

«Όσο κι αν αγαπώ το Στέφανο, ντρέπομαι να αποκαλύψω στους άλλους πως είναι αδελφός μου. Δεν μπορώ να εξηγήσω τι μου συμβαίνει. Από τη μια να μη θέλω με καμία δύναμη να με δουν με το Στέφανο και απ'την άλλη να με βασανίζουν οι τύψεις γι'αυτή τη στάση μου. Και τώρα άκου και το τελευταίο μου «έγκλημα». Μας έδωσε η φιλόλογός μας, που είναι και υπεύθυνη του τμήματος, ένα φυλλάδιο και μας είπε να γράψουμε ελεύθερα, και χωρίς να φοβόμαστε μήπως διαρρεύσουν, πληροφορίες για τον εαυτό μας, προβλήματα, ανησυχίες, χόμπυ μας και ό,τι άλλο... Έγραψα ότι είμαι μοναχοπαίδι..!»

«Ο Στέφανος κοιμάται στο δωμάτιό του. Το στολίσαμε με αφίσες και μοντέλα αεροπλάνων που του αρέσουν. Δεν ξέρω αν οι ανησυχίες μου, στο βάθος, αφορούν αυτόν πιο πολύ ή τον εαυτό μου... Τον αγαπώ τόσο πολύ και την ίδια στιγμή θα'θελα να'ταν αλλιώτικος... Δεν τον μισώ, ποτέ δεν το σκέφτηκα αυτό που νιώθω σαν μίσος. Ωστόσο, βλέπω τη ζωή μου να κυλά δεμένη με την ιδιαιτερότητά του και να επηρεάζεται, αν όχι και να καθορίζεται, απ'αυτήν. Ω, πόσο εύχομαι να πάει καλά αυτή η χρονιά...»

«Αυτός είναι ο δικός μας Στέφανος, σκέφτηκα και ένιωσα ένα τσίμπημα στην καρδιά. Πρέπει να τον δεκτώ όπως ακριβώς είναι και να τον βοηθήσω όσο μπορώ αντί να βασανίζομαι με ανόητα παράπονα. Ο Στέφανος θα έπρεπε να παραπονιέται κι όχι εγώ. Ένιωσα μια απέραντη διάθεση να ασχοληθώ με το Στέφανο κι ας θυσιάζα τις ελεύθερές μου ώρες.»

Το διήγημα «Η ευτυχία έχει χρώμα γαλανό» της Έλενας Περικλέους κέρδισε το 2^ο βραβείο. Το διήγημα «Μια χορδή στο κύμα» του Παναγιώτη Σάββα κέρδισε το 3^ο βραβείο και το διήγημα «Όταν πέσανε οι φράκτες» της Αγνής Χαραλάμπους έχει διακριθεί για έπαινο.

Η βράβευση των διηγημάτων έγινε τον Φεβρουάριο του 2001 σε ειδική τελετή στην αίθουσα Μελίνα Μερκούρη. Την τελετή τίμησαν με την παρουσία τους οι Υπουργοί Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Παιδείας & Πολιτισμού.

Τα διηγήματα που βραβεύθηκαν πρόκειται να εκδοθούν σε δημοσίευμα από την Επιτροπή Προστασίας Νοητικά Καθυστερημένων Ατόμων μέσα στο 2001.

7. Σεμινάρια/Συνέδρια στη Κύπρο.

Τον Νοέμβριο του 2000 η Επιτροπή διοργάνωσε διημερίδα με θέμα: "Κοινωνική Αποκατάσταση Ενηλίκων Ατόμων με Νοητική Υστέρηση". Σκοπός της διημερίδας ήταν η ενημέρωση και ο προβληματισμός γύρω από τα ακόλουθα θέματα:

- I. σύγχρονες προσεγγίσεις, πολιτική και πρακτικές που επικρατούν στο εξωτερικό και ειδικά στην Ελλάδα
- II. πολιτική και προσεγγίσεις που επικρατούν στη Κύπρο – πρακτική πολιτική και προγράμματα
- III. πρωτοβουλίες και προγράμματα μη κυβερνητικών οργανισμών, της τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλων φορέων
- IV. αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των διαφόρων ενεργειών και δράσεων στη Κύπρο
- V. προοπτικές και προσεγγίσεις για το μέλλον.

Η διημερίδα απευθύνετο σε εκπροσώπους δημοσίων υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης της εκκλησίας των εθελοντικών οργανώσεων και συνδέσμων, των επαγγελματιών που εμπλέκονται στη φροντίδα και στήριξη ατόμων με νοητική καθυστέρηση, των εργοδοτικών και συνδικαλιστικών οργανώσεων και άλλων. Την κήρυξη των εργασιών της Διημερίδας έκανε ο Υπουργός Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων, κος Ανδρέας Μουσιούπτας.

Κύριοι εισηγητές ήταν η κα Φανή Κατσαρού, Επίκουρος Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας, η κα Αναστασία Γιαννακού, Παιδίατρος – Ιατρός Κοινωνικής Ιατρικής και Πρόεδρος του Ιδρύματος 'Αγιος Δημήτριος Θεσσαλονίκης και η κα Ευανθία Παπασάββα, Πρώτος Λειτουργός Ευημερίας, Προϊσταμένη Κλάδου Κοινοτικής Εργασίας στο Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας(νυν Διευθύντρια). Επίσης εκπρόσωποι Κυβερνητικών Ιδρυμάτων και εθελοντικών οργανισμών παρουσίασαν τις υπηρεσίες που προσφέρουν στα άτομα με νοητική καθυστέρηση και στις οικογένειές τους καθώς και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

Το θέμα της κας Κατσαρού ήταν ο συντονισμός ενός ολοκληρωμένου συστήματος υπηρεσιών στήριξης για άτομα με νοητική καθυστέρηση και τις οικογένειές τους. Μέσα από μια σειρά ερωτημάτων προσπάθησε να εξηγήσει τι είναι ο συντονισμός υπηρεσιών και από ποιά στοιχεία αποτελείται; Ποιές οι αρχές που το διέπουν; Όπως αναφέρθηκε η κα Κατσαρού η έλλειψη συντονισμού δημιουργεί σωρεία προβλημάτων που συνοψίζονται σε κατακερματισμένες και ασύνδετες προσπάθειες, σε επικαλύψεις στην ανεπάρκεια υπηρεσιών, στην κατασπατάληση της ανθρώπινης ενέργειας και των οικονομικών πόρων και στην επιβάρυνση αντί της υποστήριξης των υπηρεσιών. Στην εισήγηση δόθηκε έμφαση στον κοινωνικό ρόλο της τοπικής αυτοδιοίκησης, του κράτους και των άλλων τοπικών φορέων στο σχεδιασμό, την ανάπτυξη και το συντονισμό του συστήματος υπηρεσιών στήριξης προς τα άτομα με νοητική υστέρηση και τις οικογένειές τους.

Η κα Γιαννακού μίλησε για την εμπειρία της από τη μετεξέλιξη ενός ιδρύματος κλειστής περίθαλψης για άτομα με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες, και συγκεκριμένα την εμπειρία του ιδρύματος Άγιος Δημήτριος της Θεσσαλονίκης. Ξεκινώντας από τη διαπίστωση πως στο παραδοσιακό ίδρυμα οι πραγματικές ανάγκες των ατόμων παραμελούνταν, ανέλαβαν πρωτοβουλία για αλλαγές. Στόχος των αλλαγών ήταν η δημιουργία του κατάλληλου περιβάλλοντος και η στήριξη και ανάπτυξη υπηρεσιών ανοικτής φροντίδας (εναλλακτικές μορφές φροντίδας). Με την αξιοποίηση και συνεχή εκπαίδευση του προσωπικού περίθαλψης ξεκίνησαν οι παρεμβάσεις για τη μετεξέλιξη του ιδρύματος. Στην πορεία των αλλαγών γίνεται συνεχής αξιολόγηση και επαναξιολόγηση των παρεμβάσεων. Τα αποτελέσματα της μετεξέλιξης παρά τα όποια εμπόδια και προβλήματα είναι ενθαρρυντικά. Τελικός στόχος είναι να καταστεί το ίδρυμα ικανό να καλύπτει τις πραγματικές ανάγκες των χρηστών με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Η κα Παπασάββα μίλησε για την εξέλιξη της κρατικής πολιτικής για τα άτομα με ειδικές ανάγκες στην Κύπρο. Αναφέρθηκε στην προκατάληψη που επικρατούσε παλαιότερα και για τα πρώτα προοδευτικά βήματα για αναγνώριση και κατοχύρωση των δικαιωμάτων των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Τέτοια βήματα ήταν οι νόμοι για την ειδική εκπαίδευση, τα δημόσια βοηθήματα και ο νόμος 117/89 που κατοχυρώνει τα δικαιώματα των ατόμων με νοητική καθυστέρηση. Επίσης μίλησε για τα προγράμματα που αφορούν την φροντίδα διαβίωσης, εκπαίδευση, κατάρτιση, απασχόληση και ψυχαγωγία και για τη συμβολή της εθελοντικής πρωτοβουλίας σ' αυτά. Τέλος αναφέρθηκε στην ανάγκη για μελλοντικές αλλαγές και για τη στενή συνεργασία που πρέπει να υπάρχει ανάμεσα στο κράτος, τις

εθελοντικές οργανώσεις, τους επαγγελματίες και τις οικογένειες των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Μέσα από τη διημερίδα αναδείχθηκαν τα προβλήματα που υπάρχουν αναφορικά με την κοινωνική ένταξη των ατόμων με νοητική καθυστέρηση. Μέσα από τα εργαστήρια που ακολούθησαν τις εισηγήσεις αναπτύχθηκε έντονος προβληματισμός για το μέλλον. Τονίστηκε ιδιαίτερα η ανάγκη συντονισμού των προσπαθειών, κυρίως μεταξύ κρατικών και εθελοντικών φορέων. Θα πρέπει να υπάρξει περισσότερη εμπλοκή του κράτους, κυρίως στον τομέα της χρηματοδότησης των υπηρεσιών, όπως επίσης εμπλοκή της τοπικής αυτοδιοίκησης που είναι εντελώς απύσχα, και των άλλων τοπικών φορέων. Θα πρέπει ακόμα να γίνει καλύτερη αξιοποίηση του εθελοντισμού.

8. Σχέσεις με Διεθνείς Οργανισμούς.

Η Επιτροπή έχει συνάψει σχέσεις με οργανισμούς του εξωτερικού με σκοπό την παρακολούθηση των εξελίξεων, την εφαρμογή μεθόδων και τη θέσπιση νομοθεσιών στον τομέα της νοητικής καθυστέρησης. Μέσα στα πλαίσια αυτών των σχέσεων κατά το 2000 μέλος του προσωπικού και της Επιτροπής συμμετείχε στα πιο κάτω συνέδρια/συναντήσεις που αφορούν το θεσμό της έγκαιρης παρέμβασης σε παιδιά με νοητική καθυστέρηση:

α) EURLY AID (European Network in Early Intervention)– Training Days

“Being a Child in a Traumatizing World” – Support through Early Intervention
13-16/9/2000, Graz – Austria

β) The 8th International Portage Association Conference

“Exploring Universal Elements of Early Intervention: Science, Policy & Practice
6-11/10/2000, Birmingham, Alabama – USA

Στόχος:

- η Εφαρμογή του μοντέλου PORTAGE στις διάφορες χώρες
- παρουσιάσεις με επίκεντρο την έγκαιρη παρέμβαση για παιδιά με αναπτυξιακές διαταραχές και
- οι τελευταίες εξελίξεις στον τομέα της έγκαιρης παρέμβασης σε συνδυασμό με άλλες μεθόδους.

III. Αξιολόγηση των Υφιστάμενων Υπηρεσιών

Η ψήφιση του "Περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμου" 127/Ι/2000 έχει σημαδέψει ιστορικά το 2000. Ο Νόμος αυτός:

- προστατεύει τα άτομα με αναπηρίες από διακρίσεις σε βάρος των δικαιωμάτων τους,
- παρέχει δικαίωμα έγκαιρης επισήμανσης, διάγνωσης, παρέμβασης στην αναπηρία και παροχής υπηρεσιών αποκατάστασης και στήριξης,
- παρέχει δικαίωμα πρόσβασης στην ενταγμένη εκπαίδευση,
- προνοεί για την διατήρηση αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης,
- προνοεί για ευκαιρίες επαγγελματικής αποκατάστασης και ανέλιξης και
- εισάγει ειδικές πρόνοιες για τη μεταφορά και επικοινωνίες ειδικών τάξεων των ατόμων με αναπηρίες κ.ά..

Ωστόσο μεταξύ των προνοιών του Νόμου 127/Ι/2000 και των υφιστάμενων υπηρεσιών προς τα άτομα με νοητική καθυστέρηση υπάρχει μεγάλο κενό. Η μέχρι σήμερα ανάληψη των ευθυνών από την ιδιωτική πρωτοβουλία δεν είναι αποτελεσματική. Η έλλειψη συντονισμού για την οποία γίνεται λόγος στη σελίδα 12 είναι αισθητή σε όλα τα επίπεδα και όλες τις διαστάσεις. Την όλη εικόνα δυσχεραίνει η δημιουργία και υπολειτουργία πολλαπλών ιδρυμάτων/συνδέσμων ή άλλων παρόμοιων οργανώσεων των οποίων η χρηματοδότηση δεν είναι ικανοποιητική για τη δημιουργία και τη συντήρηση κατάλληλων υποδομών. Τα πιλοτικά προγράμματα που λειτουργούν κυρίως από εθελοντικές οργανώσεις παρουσιάζουν αδυναμίες στην εποπτεία/τη διεύθυνση και ελλιπή επίπεδα υπηρεσιών.

Σε συντομία παραθέτονται οι πιο κάτω ανάγκες όπως επισημαίνονται από τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Γονέων Καθυστερημένων Ατόμων:

- «- Η λήψη πολιτικής απόφασης από την πολιτεία για υλοποίηση στην πράξη ως θέμα άμεσης προτεραιότητας, του θεσμού της έγκαιρης παρέμβασης ιδιαίτερα για παιδιά με νοητική καθυστέρηση από 0-6 χρονών.
- Η στήριξη της οικογένειας με:
 - την παροχή ψυχολογικών, ιατρικών, εκπαιδευτικών και άλλων σχετικών υπηρεσιών στο σπίτι και στην κοινότητα,

την παροχή οικονομικής βοήθειας στην οικογένεια για τις περιπτώσεις που η φροντίδα αναλαμβάνεται από την οικογένεια.

- Η παροχή ειδικής αντιμισθίας στο γονέα, όταν λόγω της φροντίδας του παιδιού με νοητική καθυστέρηση επιλέγει να μην εργάζεται ή αναγκάζεται να μην εργάζεται.
- Η επίσπευση της επέκτασης του θεσμού της λειτουργίας κέντρων ημερήσιας φροντίδας για κάλυψη των αναγκών όλων των ατόμων σ' όλες τις περιοχές με πρωτοβουλία του κράτους, από κατάλληλους φορείς και με κάλυψη όλων των εξόδων λειτουργίας τους.
- Η σημαντική αύξηση των μονάδων σπιτιών στην κοινότητα για στέγαση όλων των ατόμων με νοητική καθυστέρηση τα οποία δεν μπορούν να φροντίζονται από τις οικογένειές τους.
- Η ίδρυση και λειτουργία ξενώνων-σπιτιών για ολιγόχρονη παραμονή ατόμων με νοητική καθυστέρηση για ανακούφιση, κάλυψη εκτάκτων αναγκών των οικογενειών/συγγενών.
- Η λήψη πολιτικής από το κράτος απόφασης για κατάργηση των μεγάλων ιδρυμάτων και προώθηση προγραμμάτων ημερήσιας φροντίδας, στέγασης και απασχόλησης στην κοινότητα σε μικρές ομάδες των ατόμων αυτών.
- Η κάλυψη όλων των αναγκαίων εξόδων λειτουργίας κέντρων ημερήσιας φροντίδας, σπιτιών ξενώνων, προγραμμάτων απασχόλησης από το κράτος, εφ' όσον τηρούνται από τις ενδιαφερόμενες οργανώσεις οι ορθές βασικές αρχές και κατευθύνσεις για τα εν λόγω προγράμματα.
- Η εισαγωγή νομοθεσίας για ανάληψη του τρόπου λειτουργίας και ελέγχου επιπέδων των εν λόγω προγραμμάτων.
- Η παροχή διευκολύνσεων διακίνησης των ατόμων με νοητική καθυστέρηση περιλαμβανομένης της κάλυψης των σχετικών εξόδων διακίνησης με αυτοκίνητο (για σκοπούς φοίτησης στα Κέντρα, ψυχαγωγίας, επισκέψεις σε γιατρούς, νοσοκομεία κ.ά.)
- Η κάλυψη ατομικών αναγκών (εξόδων) θεραπευτικής αγωγής (φυσιοθεραπεία, λογοθεραπεία, μουσικοθεραπεία κ.ά.)
- Η παροχή φορολογικών ελαφρύνσεων για τους γονείς ατόμων με νοητική καθυστέρηση.
- Η επαρκής στελέχωση των Δημοσίων Υπηρεσιών οι οποίες προσφέρουν στήριξη και βοήθεια στα άτομα με νοητική καθυστέρηση και τις οικογένειές τους όπως Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ή Ιατρικές Υπηρεσίες.»

IV Προοπτικές και Στόχοι για το 2001

1. Νομοθεσία

Βασικός στόχος είναι η προώθηση και η υποβολή για έγκριση της τροποποίησης του Νόμου 117/89 καθώς και η ετοιμασία σχετικών κανονισμών ώστε η νομοθεσία να καταστεί περισσότερο σαφής και η Επιτροπή να γίνει πιο λειτουργική για να μπορέσει να εκπληρώσει καλύτερα την αποστολή της. Οι κυριότερες πρόνοιες της τροποποίησης του Νόμου 117/89 επισημαίνονται στη σελίδα 3.

2. Έγκαιρη παρέμβαση

Σημαντικός στόχος για το 2001 είναι η προώθηση σχεδίου δράσης και καθορισμού εθνικής πολιτικής για την εγκαθίδρυση και λειτουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος υπηρεσιών έγκαιρης παρέμβασης για τα άτομα με νοητική καθυστέρηση και τις οικογένειές τους. Οι υπηρεσίες που προσφέρονται σήμερα από το κράτος και από τον ιδιωτικό τομέα είναι σπασμωδικές και υπάρχει ανάγκη να αναβαθμιστούν και να τεθούν πάνω σε μια συντονισμένη και συστηματική βάση για την επίτευξη του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος. Για το θέμα αυτό η Επιτροπή προωθεί τη σύσταση καθοδηγητικής επιτροπής από εκπροσώπους των εμπλεκόμενων υπουργείων/υπηρεσιών.

Η ετοιμασία Σχεδίου Δράσης πρόκειται να ανατεθεί σε σύμβουλο με τις απαιτούμενες γνώσεις και εμπειρίες ο οποίος θα αναλάβει

- την αξιολόγηση των υφιστάμενων υπηρεσιών έγκαιρης παρέμβασης που παρέχονται στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα,
- το σχεδιασμό ενός ολοκληρωμένου συστήματος υπηρεσιών έγκαιρης παρέμβασης με εφαρμογή σε επαρχιακό επίπεδο,
- την υποβολή εισηγήσεων γύρω από την εφαρμογή του συστήματος
 - καθορισμό της εμπλοκής των αρμοδίων υπουργείων/φορέων
 - το ρόλο των λειτουργών για την ανάληψη των εργασιών
 - επιλογή των κατάλληλων συμβούλων/εκπαιδευτών
- την εποπτεία και αξιολόγηση διαχρονικά της εφαρμογής του συστήματος και την υποβολή εισηγήσεων για επανατροφοδότηση.

3. Αποκατάσταση

Η ανάπτυξη/αναβάθμιση του θεσμού της αποϊδρυματοποίησης και της αυτόνομης διαβίωσης των ατόμων με νοητική καθυστέρηση σε σπίτια στην κοινότητα και η δημιουργία επιπρόσθετων Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας τα οποία να λειτουργούν σύμφωνα με τις αναγκαίες προδιαγραφές και κριτήρια αποτελεί επί μέρους στόχο για το 2001.

Προτεραιότητα δίδεται στην αποϊδρυματοποίηση και αποκατάσταση των 51 ατόμων με νοητική καθυστέρηση που διαμένουν στο Νοσοκομείο Αθαλάσσης. Σύμφωνα και με σχετική έκθεση της Επιτροπής Διοικήσεως στην περίπτωση των ατόμων αυτών παραβιάζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα και η πολιτεία πρέπει να είναι ιδιαίτερα ευαίσθητη για την αποκατάστασή τους καθότι τα άτομα αυτά δεν μπορούν από μόνα τους να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους. Γενικότερα η αποκατάσταση ενηλίκων ατόμων με νοητική καθυστέρηση είναι ευθύνη του κράτους και όχι των εθελοντικών οργανώσεων.

Οι θέσεις/εισηγήσεις της Επιτροπής για την αντιμετώπιση των ατόμων αυτών και γενικότερα τη λήψη μέτρων και καθορισμού σχεδίου δράσης για την αποκατάσταση 250 περίπου ενηλίκων ατόμων που έχουν σοβαρή νοητική καθυστέρηση έχουν υποβληθεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας (Μάρτιος 2001). Πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με το μητρώο της Επιτροπής, τουλάχιστον 40% των ατόμων με νοητική καθυστέρηση προέρχονται από οικογένειες που οι γονείς είναι συνταξιούχοι ή απέθαναν.

4. Εργοδότηση

Μέσα στο 2001 έμφαση θα δοθεί παράλληλα στην ανάπτυξη/επέκταση του θεσμού της εργοδότησης με στήριξη για κάλυψη των άμεσων αναγκών σε όλες τις πόλεις περιλαμβανομένης και της υπαίθρου. Με το θεσμό αυτό επιδιώκεται η εργοδότηση των ατόμων με νοητική καθυστέρηση στην ανοικτή αγορά εργασίας. Η εργοδότηση με στήριξη ικανοποιεί κάποιες ανάγκες σε εργατικό δυναμικό και παράλληλα συμβάλλει στην ανεξαρτητοποίηση/κοινωνικοποίηση των ατόμων αυτών. Για την επικράτηση του θεσμού επιβάλλεται η αναβάθμισή του όσον αφορά τη διοικητική δομή και την επαγγελματική πρακτική, σύμφωνα με τις αξιολογήσεις/εισηγήσεις που έγιναν από ειδικούς συμβούλους.

Για το θέμα αυτό εξετάζεται/προωθείται η σύσταση φορέα στον οποίο θα συμμετέχουν εκπρόσωποι όλων των αναπηρικών οργανώσεων, εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών και εργοδοτικών οργανώσεων, εκπρόσωποι των καθοδηγητών εργασίας και ιδιώτες με ενδιαφέρον/εμπειρία στο θέμα.

Οι κυριότεροι στόχοι του φορέα είναι:

- Να προωθεί το θεσμό της επαγγελματικής αποκατάστασης με στήριξη.
- Να εφαρμόζει προγράμματα επαγγελματικής αποκατάστασης με στήριξη μόνος ή σε συνεργασία με άλλες οργανώσεις ή να βοηθά στην εφαρμογή προγραμμάτων στην Κύπρο.
- Να διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών σε σχέση με την επαγγελματική αποκατάσταση με στήριξη.
- Να ανταποκρίνεται στις ανάγκες εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των συνεργαζόμενων μελών.
- Να λαμβάνει ενεργά μέρος σε δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Συνδέσμου Επαγγελματικής Αποκατάστασης με Στήριξη.
- Να διεκπεραιώνει έρευνες παντός είδους σε σχέση με οποιοδήποτε από τα θέματα που αναφέρονται.
- Να συμβουλεύει και να συνεργάζεται με κυβερνητικά τμήματα, πανεπιστήμια, κολλέγια, δημόσιες υπηρεσίες, τοπικές αρχές και άλλες οργανώσεις ή άτομα πάνω σε οποιαδήποτε θέματα που να έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με τους βασικούς σκοπούς.
- Να ενεργεί ως αντιπροσωπευτικό διαχειριστικό σώμα όσον αφορά τη χρηματοδότηση προγραμμάτων επαγγελματικής αποκατάστασης με στήριξη στην Κύπρο.

Μέσα στο 2001 η Επιτροπή, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας προωθεί τη σύσταση κέντρου ημερήσιας φροντίδας στην επαρχία Λεμεσού, στο χωριό Πελέντρι, για την παροχή υπηρεσιών σε ενήλικα άτομα με νοητική καθυστέρηση που κατοικούν στην γύρω περιοχή. Μεταξύ άλλων προγραμμάτων αναμένεται ότι στο κέντρο αυτό θα λειτουργεί πρόγραμμα εργοδότησης με στήριξη. Ωστόσο δυσκολίες προκύπτουν από τις περιορισμένες επιλογές της αγοράς εργασίας της υπαίθρου.

5. Εκπαίδευση

Η Επιτροπή θα παρακολουθεί την εφαρμογή του Νόμου 113/Ι/99 Περί Εκπαίδευσης και Αγωγής Παιδιών με ειδικές ανάγκες, ο οποίος τίθεται επίσημα σε λειτουργία την ακαδημαϊκή χρονιά 2001/2002.

Η νομοθεσία αυτή αποτελεί μοχλό πίεσης για ανάληψη των υποχρεώσεων του κράτους αναφορικά με την εκπαίδευση των παιδιών με νοητική καθυστέρηση σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες. Για την εφαρμογή των προνοιών του Νόμου έχουν ψηφιστεί σχετικοί κανονισμοί (Μάϊος 2001).

Η Επιτροπή αναμένει ότι τα παιδιά θα τυγχάνουν έγκαιρης αξιολόγησης των αναγκών τους και ότι θα τους παρέχεται κάθε δυνατή βοήθεια/στήριξη στα πλαίσια των δυνατοτήτων τους.

6. Διαφώτιση

Μέσα στο 2001 η Επιτροπή θα συνεχίσει να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στη διαφώτιση/ευαισθητοποίηση του κοινού και την αποδοχή των ατόμων με νοητική καθυστέρηση από την κοινότητα σύμφωνα με το σύνθημα "Όλοι διαφορετικοί όλοι ίσοι". Για το θέμα αυτό προωθείται διαγωνισμός ευαισθητοποίησης του μαθητικού πληθυσμού σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Οι στόχοι της Επιτροπής τόσο μεσοπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα έχουν υποβληθεί με σχετική έκθεση προς το Γραφείο Προγραμματισμού, μέσα στα πλαίσια της ετοιμασίας του Πενταετούς Σχέδιου Ανάπτυξης (1999-2003).

4 Ιουνίου 2001

ΕΤΗΣΙΑ 2000
ΣΠ/ΣΔ-ΡΚ